

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра педагогіки, психології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-педагогічної
роботи
Марія БОДНАР
«01» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ З **ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ** **ПРАКТИКИ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: С Соціальні науки, журналістика

спеціальність: С4 Психологія

освітньо-професійна програма: Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності з елементами пропедевтичної практики» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю С4 Психологія. Кременець, 2025 р. 17 с.

Розробник: Т. В. Новак, доцент кафедри педагогіки, психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Протокол №1 01.09.2025 року

В.о. зав. кафедри

М. Я. Ярощук

Вступ

Анотація. Зміст курсу «Вступ до спеціальності з елементами пропедевтичної практики» полягає у розкритті основних особливостей та характеристики змістовних функцій професії сучасного психолога, розгляді загальних питань діяльності психолога в різних сферах праці і життя людей, формування систематизованих знань про теоретико-методологічні засади практичної психології, про законодавчо-правові та нормативні основи діяльності практичного психолога у різних сферах соціальної практики.

Ключові слова: психологія, особистість, індивід, розвиток, формування, становлення, дитинство, підлітковий вік, юність, дорослість.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
	Спеціальність: 053 Психологія Освітньо-професійна програма: Психологія		
Змістових модулів –2	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Курс:	
Загальна кількість годин – 90		1	
		Семестр	
1			
Лекції			
16 год.			
Практичні			
18 год.			
Лабораторні			
-			
Самостійна робота			
56 год.			
Вид контролю: залік			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,3			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 38 % / 62 %;

для заочної форми навчання – 14 % / 86 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності з елементами пропедевтичної практики» є оволодіння узагальненою характеристикою професії практичного психолога, знаннями про освітньо-кваліфікаційні вимоги до спеціалістів у галузі практичної психології, основними вимогами до особистості практикуючого психолога, а також про можливі шляхи формування особистісних якостей майбутніх фахівців. Вивчення даного курсу дозволить сформувати у здобувачів загальне уявлення про професію практичного психолога та створить передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план, а також забезпечить мотивацію до формування та розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності з елементами пропедевтичної практики» є:

- ознайомлення з психологією як наукою, її сучасними галузями, методами дослідження і практичного досвіду;
- розкриття сутності основних понять, напрямів, підходів і галузей психології;
- визначення ролі психології і психологічної культури в сучасному суспільстві;
- ознайомлення здобувачів зі специфікою професійної діяльності психолога, вивчення етичного кодексу психолога;
- ознайомлення з видами діяльності професійного психолога;
- професійна адаптація майбутніх психологів.

Вивчення курсу Вступ до спеціальності (з елементами пропедевтичної практики) спрямоване на формування у здобувачів таких професійних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 13. Здатність розуміти, висловлювати та інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово, слухати, говорити, читати та писати державною мовою у відповідних соціальних та культурних контекстах.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, розуміти походження психічних розладів і психологічних проблем.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності, а також до осіб з особливими потребами.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні аспекти психології як науки

Тема 1. Психологія як наука і професія

Визначення поняття «психологія». Основні поняття, напрями, підходи і галузі психології. Загальне уявлення про професію. Професія як діяльність і галузь прояву особистості. Зміст поняття «професія». Психологія життєва та професійна. Основні ознаки психолога-професіонала (у порівнянні з психологом-аматором). Предмет і об'єкт психології як науки. Виникнення професії психолога як особливої сфери людської діяльності. Класифікація психологічних професій: академічна психологія, прикладна психологія, викладання психології, практична психологія. Загальна характеристика галузей психології.

Тема 2. Мета та завдання діяльності практичного психолога

Необхідність практичної психології як професії в сучасних умовах розвитку суспільства. Мета роботи психолога як гуманна місія надання допомоги суспільству в забезпеченні психологічного здоров'я, створенні соціально-психологічних умов для розвитку кожної особистості. Роль психологів у практичному здійсненні ідеї пріоритету людини, особистості. Завдання психологів у різних галузях життя і праці: у виробництві, освіті та вихованні, управлінні (менеджменті), сім'ї тощо.

Тема 3. Методологічні основи практичної психології

Прагматичний підхід у розробці теорії методів практичної психології: несуперечливе поєднання в роботі практичного психолога засад різних психологічних шкіл (психоаналізу, гуманістичної психології, біхевіоризму). Психологічна проблема та запит на надання психологічної допомоги. Проблеми, з якими звертаються до практичного психолога. Поняття про життєву ситуацію та соціальну ситуацію розвитку. (Л.Виготський). Система принципів практичної психології: детермінізму, принцип розвитку, принцип індивідуального підходу, принцип особистісного підходу, принцип синтетичного підходу до предмета практичної психології.

Змістовий модуль II. Діяльність практичного психолога як об'єкт дослідження психологічної науки

Тема 4. Специфічні особливості роботи практичного психолога

Практична психологія як професійна діяльність системи «людина – людина» (за Е.О.Клімовим). Характеристика специфіки предмету, засобів, результату роботи практичного психолога. Діяльнісний цикл практичного психолога: отримання замовлення, вивчення об'єкту, моделювання, реалізація, здача роботи (рекомендації). Основні варіанти розгляду складних психологічних проблем: розвиток зовнішніх організаційних зв'язків, розширення загального і професійного кругозору. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами. Формування «команди психологів – одностумців». Обумовленість змісту роботи психолога логікою процесу психологічної допомоги, типовими і конкретними проблемами, особливостями галузі застосування.

Тема 5. Зміст і основні функції діяльності практичного психолога

Функції психолога як постійні завдання, що складають зміст його діяльності. Психодіагностична функція та її здійснення в різних галузях роботи психолога. Загальна характеристика методів психодіагностики. Психологічна корекція. Психопрофілактична робота психолога та її випереджаючий характер. Психотренінг, психодрама, рольова гра як форми психокорекційної та психопрофілактичної роботи психолога. Розвиваюча функція та її реалізація в роботі психолога (в закладах освіти, сім'ї та ін.). Урахування рівня актуального і зони найближчого розвитку в роботі психолога з розвитку психічних процесів людини. Робота з профорієнтації та соціально-професійної адаптації як функція психолога. Консультативна робота психолога. Психолого-просвітницька функція психолога та її роль у підвищенні психологічної компетентності людей, гуманізації життя і праці. Методи психологічної просвіти.

Тема 6. Етичні та психологічні вимоги до особистості практичного психолога

Практичний психолог як суб'єкт професійної діяльності. Професійна компетентність практичного психолога як система професійних знань, умінь і навичок, що забезпечують успішне виконання професійних функцій. Основні

принципи етичного кодексу практичного психолога: професійної компетентності (знання суті соціально-психологічних явищ і особливостей їх прояву в конкретних умовах і ситуації, досконале володіння психологічним інструментарієм; не нанесення шкоди (не зашкодь!) клієнту (взаємоповага психолога і клієнта, забезпечення для клієнта безпеки методик, що застосовує психолог, попередження неправильних дій замовника); принцип неупередженості (наукова обґрунтованість, об'єктивність в оцінці та інтерпретації даних, зваженість висновків); конфіденційності (збереження таємниці результатів дослідження, коректне використання інформації психологічного характеру); принцип позитивно орієнтованої активності психолога (надання клієнту допомоги в реалізації позитивних цілей, творчого потенціалу, усунення того, що цьому заважає). Психологічні вимоги до його особистості: альтруїзм, гуманістична спрямованість, розвинута емпатія, рефлексія, чутливість, експресивні, комунікативні, організаторські здібності, толерантність, критичність мислення, гнучкість, нестандартне мислення, оптимізм, віра в успіх, постійний самоаналіз як умова самовдосконалення.

Тема 7. Організаційні питання діяльності практичного психолога

Професійний статус психолога в різних галузях (на виробництві, в освіті, армії, спорті тощо). Вимоги до обладнання кабінету психолога: наявність сейфа, обліково-звітної документації, методичного матеріалу. Психолог як відносно незалежний фахівець, радник, консультант, керівник. Взаємодія психолога з керівником організації на всіх етапах управління як процесу. Психолог як експерт з відповідними функціями і повноваженнями.

Тема 8. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога

Мета професійної підготовки практичних психологів. Особистісно-діяльнісний підхід до цілей, змісту, методики професійної підготовки практичних психологів. Особливості навчальної діяльності студентів-майбутніх психологів. Особливості та проблеми взаємин студентів-психологів з викладачами. Особливості побудови міжособистісних стосунків здобувачів. Місце наукової роботи в навчанні майбутніх психологів. ЗВО України, де здійснюється професійна підготовка психологів. Основні напрямки професійного самовдосконалення випускника-психолога: постійне підвищення якості роботи, особистісний розвиток та саморозвиток психолога.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	с.р.	інд		л	п	лаб	с.р.	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Теоретико-методологічні аспекти психології як науки												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1	11	2	2	-	7	-	9	2	2	-	9	-
Тема 2	11	2	2	-	7	-	14			-	10	-
Тема 3	11	2	2	-	7	-	10			-	10	-
Разом за змістовим модулем 1	33	6	6	-	21	-	33	2	2		29	-
Змістовий модуль 2. Діяльність практичного психолога як об'єкт дослідження психологічної науки												
Тема 4	11	2	2	-	7	-	13	2	2	-	9	-
Тема 5	13	2	4	-	7	-	10			-	10	-
Тема 6	11	2	2	-	7	-	10	2	2	-	10	-
Тема 7	11	2	2	-	7	-	14			-	10	-
Тема 8	11	2	2	-	7	-	10			-	10	-
Разом за змістовим модулем 2	57	10	12	-	35	-	57	4	4	-	49	-
Усього годин	90	16	18	-	56	-	90	6	6	-	78	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Психологія як наука і професія.	2	2
2.	Мета та завдання діяльності практичного психолога.	2	
3.	Методологічні основи практичної психології.	2	
4.	Специфічні особливості роботи практичного психолога.	2	2
5.	Зміст і основні функції діяльності практичного психолога.	4	
6.	Етичні та психологічні вимоги до особистості практичного психолога.	2	2
7.	Організаційні питання діяльності практичного психолога.	2	
8.	Професійна підготовка та професійне вдосконалення	2	

	практичного психолога		
Разом		18	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Для денної форми	Для заочної форми
1.	Характеристика професії практичного психолога	7	9
2.	Особистість практичного психолога	7	10
3.	Основні наукові школи і напрями в психології	7	10
4.	Психологічна служба в системі освіти	7	9
5.	Види професійної діяльності психолога: дослідження, психодіагностика, психокорекція, психологічний супровід, психопрофілактика, консультування, психотерапія (у рамках психологічної моделі), ведення тренінгів, викладання.	7	10
6.	Професіограма і психограма психолога: вимоги професії до його знань, умінь і психологічних якостей.	7	10
7.	Законодавча та правова база діяльності психологічних служб системи освіти.	7	10
8.	Особливості професійної підготовки практичних психологів. Основні напрями та форми професійного самовдосконалення випускників ЗВО – практичних психологів.	7	10
Разом:		56	78

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувач вищої освіти на семінарських, практичних заняттях:

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з

деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

9. Індивідуальні завдання

Види ІНДЗ:

- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу;
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем;
- повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні тенденції у розвитку психодіагностики чи психотерапії, самостійні дослідження;
- виконання презентацій на одну із вивчених тем;
- теоретико-методологічне дослідження у вигляді реферату.

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Психологія як наука. Ознаки життєвої психології та професійної психології.
2. Класифікація психологічних професій.
3. Обґрунтування необхідності практичної психології в Україні. Роль психолога в побудові гуманного демократичного суспільства держави України.
4. Роль практичних психологів у забезпеченні психічного та психологічного здоров'я громадян України.
5. Специфічні особливості об'єкту і предмету праці практичного психолога.
6. Проблема визначення ефективності праці практичного психолога.
7. Поняття про методологію професійної діяльності практичного психолога.
8. Визначення поняття «професійної функції практичного психолога».
9. Загальна характеристика професійних функцій практичного психолога.
10. Загальна характеристика методів психодіагностики.
11. Типові проблеми клієнтів, що потребують здійснення психопрофілактичної роботи.
12. Основні методи психопрофілактичної роботи.
13. Суть психокорекційної функції в діяльності практичного психолога.
14. Психопрофілактика та психокорекція: загальне і відмінності.
15. Основні методи психокорекції.

16. Психологічне консультування як функція практичного психолога.
17. Консультування, психокорекція та психотерапія: загальне та відмінності.
18. Напрямки, сфери застосування та методи психолого-просвітницької функції практичного психолога.
19. Загальна характеристика етичних принципів та вимог до особистості та діяльності практичного психолога.
20. Зміст принципу ненанесення шкоди та його реалізація в роботі психолога.
21. Принцип неупередженості: зміст та особливості реалізації в професійній праці психолога.
22. Принцип конфіденційності: суть та специфіка використання в роботі психолога.
23. Професіограма та психограма практичного психолога: суть, структура, використання.
24. Вимоги до інтелектуальних якостей практичного психолога.
25. Вимоги до моральних якостей психолога.
26. Вимоги до комунікативних і організаторських якостей особистості практичного психолога.
27. Вимоги до обладнання кабінету психології.
28. Особливості адаптації та навчання студентів в умовах ЗВО.
29. Особливості взаємин студентів-майбутніх психологів з викладачами та однокурсниками.
30. Наукова робота в навчанні майбутніх практичних психологів.

Порядок подання та захист ІНДЗ

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді реферату або письмого есе обсягом до 10 арк.
2. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.
3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному) на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту здобувача про виконану роботу (до 5-ти хв.).
4. Оцінка за ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу. Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при виконанні індивідуальних завдань:

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного і творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

20 - 25 балів – студент самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал; цікавою та доступною для сприймання є презентація; виклад матеріалу ілюстрований. Матеріал естетично оформлено.

15 - 19 балів – студент використовує додаткові джерела та матеріали; логічно і творчо викладає матеріал; презентація подається у звичній формі, без художніх засобів.

10 - 14 балів – студент фрагментарно виконує незначну частину завдання, виявляє здатність елементарно викладати думку; має достатні навички художньо-творчого оформлення.

2 - 9 бали – студент виконує завдання поверхово, лише деякі його елементи, не проявляє творчості, має елементарні навички художньо-творчого оформлення.

10. Методи навчання

Лекції із застосуванням слайдів, відеофільмів; пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, вправи, ілюстрації, демонстрація, робота з літературою, пізнавальні ігри, навчальна дискусія, написання рефератів; семінарські заняття із розв'язуванням творчих та практичних завдань; робота над навчальним проектом тощо.

11. Методи контролю

Контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, оцінка за творче завдання; оцінка за проект (ІНДЗ).

Підсумковий контроль - залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T 9	ПТ		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	30	25	100

11. Шкала оцінювання знань та вмінь студентів під час підсумкового контролю

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
A	Відмінно	90 – 100
B	Добре	82 – 89
C	Добре	75 – 81
D	Задовільно	67 – 74

E	Задовільно	60 – 66
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0 – 34

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–100): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання ув практичних ситуаціях.

Оцінка FX «2» (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє павичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

13. Методичне забезпечення

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення викладання дисципліни (тексти лекцій, розробки семінарських занять, питання тестового контролю, завдання для індивідуальної роботи тощо).
2. Підручники та посібники з психології.
3. Періодичні фахові видання (журнали «Педагогіка і психологія», «Психологія і суспільство», «Практична психологія та соціальна робота», газета «Психолог»).
4. Тематичні Інтернет ресурси.

14. Рекомендована література

Основна.

1. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. 256 с.
2. Загальна психологія. Теоретико-методологічні основи науки: Навч. посіб. / О.В. Ловка, Л.Л. Борисенко, Л.А. Колесніченко, Л.В. Музичко, А.В. Тімакова, Д.Г. Лавриненко Ї За заг.ред. О.В. Ловкої. К.: КНЕУ. 2019. 390 с.
URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgklclefindmkaj/https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051700.pdf>
3. Іванова О. В., Москалюк Л. М., Корсун С. І. Психологія: вступ до спеціальності. [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
4. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 372 с.
5. Купчишина В. Ч., Голярдик Н. А., Демський В. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій : навчальний посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 232 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgklclefindmkaj/https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3208/1/vstup_do_special_jnosti_elektronne_vydannja.pdf
6. Організація діяльності психологічної служби: навч-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; упоряд. О. А. Дудник. Умань : Візаві, 2023. 267 с. Ресурси відкритого доступу з фонду КНІ. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17232/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E%D0%94%D0%9F%D0%A12023.pdf>

7. Сергієнко Н. П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7396/1/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%20%D0%B4%D0%BE%20%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%28%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%29%202018.pdf>

Допоміжна

1. Варій М Психологія. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 288 с.
2. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. для студентів ВНЗ. 2-е вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
3. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
4. Лунченко Н.В., Мельник А.А., Панок В.Г., Ткачук І.І. Діяльність психологічної служби у системі освіти з надання допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (за результатами моніторингу): довідник. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 105 с. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КПІ:**
<https://lib.iitta.gov.ua/716565/1/%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pd>
5. Молодушкіна І. В. На допомогу практичному психологу ЗДО. Вид-во: Основа. 2020. 208 с.
6. Мясоїд П. Курс загальної психології. Київ : Алерта, 2021. 496 с.
7. Нежинська О.О., Хілько С.О. Психологічні ресурси майбутніх фахівців як основа розвитку конкурентоздатної особистості. *Габітус*. 2025. Вип. 71. С. 195-200. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.71.35>
8. Нежинська О. О., Хілько С. О. Психологічні ресурси та конкурентоздатність майбутнього психолога як складові збереження його психічного здоров'я. Актуальні проблеми збереження психічного здоров'я особистості : зб. мат-лів XV Міжнар. наук.-практ. конф. (23–24 квітня 2025 р., м. Ніжин) / за ред. А. Ю. Ковтун. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, Видавець Лисенко М. М., 2025. С. 281-285 (444 с.). URL : http://www.ndu.edu.ua/storage/2025/zbirnyk_psy_conf_2025.pdf
9. Никоненко Ю. П. Основи психологічної проєкції та профілактики. Навчально-методичний посібник. Вид-во: КНТ. 2019. URL: <chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi56/0041855.pdf>
10. Організація діяльності психологічної служби: навч-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; упоряд. О. А. Дудник. Умань: Візаві, 2023. 267 с. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КПІ:**
<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17232/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%>

[BD%D0%B8%D0%BA%20%20%D0%9E%D0%94%D0%9F%D0%A12023.pdf](#)

11. Особливості організації та проведення тренінгів у рамках діяльності соціально-психологічної служби: практикум для фахівців соціально-психологічних служб закладів вищої освіти / Г.О. Діденко [та ін.]; Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет, Факультет психології, історії та соціології, Соціально-психологічна служба ХДУ. Херсон : Гельветика, 2018. 143 с. **Друковане видання з фонду бібліотеки КІП:**

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000593122&local_base=KPI01

12. Панок В. Г., Чаплук Я. В., Андреева Я.Ф. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультації: навч. посібник / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КІП:**

https://www.academia.edu/download/62342791/Panok_Chaplak_Andreeva20200311-127044-1n3w4t.pdf

13. Панок В. Г. До побудови моделі сучасної психологічної служби системи освіти. *Український вимір. Міжнародний збірник науково-педагогічних, методичних статей і матеріалів з України та діаспори*. 2019. № 16. 246-252. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КІП:**

<https://lib.iitta.gov.ua/717397/1/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%9F%D0%A12019.pdf>

14. Панок В. Г. Концепція реформування психологічної служби у системі освіти України на період до 2030 року. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. № 5(2), 1-10. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КІП:**

<https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/download/392/456>

15. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. Київ: Ніка-Центр, 2016. 362 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705662/1/ps_sluzba.pdf

16. Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти : практикум з навчального курсу для практичних психологів : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Каравела, 2018. 175 с. **Друковане видання з фонду бібліотеки КІП:**

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000605959&local_base=KPI01

17. Турищева Л., Дорошко І., Малихіна О. Шкільний психолог в умовах НУШ. Професійний супровід початкової ланки освіти. Вид-во: Основа. 2020. 144 с.

18. Харченко А. А. Діяльність психологічної служби в роботі благодійних та громадських організацій. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2024. № 2. С. 93-99. **Ресурси відкритого доступу з фонду бібліотеки КІП:**

http://nbuv.gov.ua/UJRN/spttp_2024_2_13

19. Хілько С.О. Образ майбутнього як важливий чинник соціалізації молоді в сучасних умовах. *Психологічні предиктори соціального розвитку особистості в сучасних умовах освітнього середовища*: Зб. Тез Всеукр. наук.-практ.інтернет-конф. з міжнар. Участю, 21 лист. 2024 р., - Київ: КІП імені Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2024. 174 с. С. 169-171. [Електронний ресурс]. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://psy.kpi.ua/wp->

[content/uploads/2025/01/Zbirnyk-tez- konferentsii-Psykhol_predyktory - 2024 compressed.pdf](#)

Електронні ресурси:

1. Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти». URL: [https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/12/Standart Praktychnyy psykholoh.pdf](https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/12/Standart_Praktychnyy_psykholoh.pdf)
2. Перелік нормативно-правових документів, якими керуються фахівці психологічної служби України. URL: <https://vyshn-osvita.gov.ua/perelik-normativnopravovih-dokumentiv-yakimi-kerujutsya-fahivci-psihologichnoi-sluzhbi-ukraini-20-09-45-18-02-2022/>